

Бясспрэчным фактарам перамогі над ворагам бачыцца тое нечаканае ўзрушэнне патрыятычнай волі, якую праявілі нашыя народы – спадкаемцы унікальнай тысячагадовай культуры вялікай і непераможнай Русі, людзі мірнага шляху хрысціянскага гуманізму, цяроплівыя і гасцінныя жыхары сярэдзіны Еўропы. У светнай катастрофе, што адбывалася на працягу 1941–1945 гг., ішла барацьба і за адвечныя каштоўнасці ўсходнеславянскай культуры, што мела спадчынай мудрасць Візантыі і калісьці зберагла Еўропу ад мангольскай экспансіі. Дзівосны суд гісторыі наканаваў бітве адной таталітарнай сістэмы супраць другой адстаяць прынцыпы чалавечнасці, прынцыпы маралі, веры ў дабрывню і зло – усё тое, што належыць той самай юдэа-хрысціянскай культурнай традыцыі, супраць якой накіравала ўсю сваю варожасць неаязічніцтва Трэцяга рэйха.

Ці маглі б тыя фатальныя падзеі мець іншае развіццё? Ці можна, напрыклад, мець размову пра варыянт стварэння нацысцка-савецкага альянсу? Разгледжаныя факты сцвярджаюць, што, хутчэй за ўсё, – не. Бо варожасць да рускіх была закладзена ў гітлераўскім рэжыме, у самых глыбокіх ідэалагічных і псіхалагічных каранях. А вось магчымасць знішчэння савецкай дзяржавы была поўнасцю рэальнай. Таму гістарычная правідэнцыя абрала для нашай краіны самы лепшы варыянт. Але гэты варыянт быў набыты рэкамі святой крыві продкаў. І яшчэ тым, што за святочны стол з намі ўжо ніколі не сядзе кожны чацвёрты (бадай, трэці) госць.

¹ Гитлер А. Моя борьба // <http://lib.ru/POLITOLOG/AE/putx.txt>

² Гл.: Туронак Ю.Б. Беларусь пад нямецкай акупацыяй. Мн., 1993. С. 12.

³ Гл.: Форд Г. Международное еврейство. М., 1994. С. 150.

⁴ Риббентроп И. Мемуары нацистского дипломата. Смоленск, 1998. С. 244.

⁵ Гл.: Там жа. С. 247.

⁶ Там жа. С. 277.

⁷ Цыт. па: Warlimont W. Im Hauptquartier der deutschen Wehrmacht 1939–1945. Frankfurt, 1962.

Р. 45.

⁸ Гл.: Туронак Ю.Б. Указ. сач. С. 39.

⁹ Там жа. С. 74.

Паступіў у рэдакцыю 06.05.05.

Людміла Міхайлаўна Хухлындзіна – кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры міжнародных адносін.

Уладзімір Уладзіміравіч Васількоў – студэнт 4-га курса факультэта міжнародных адносін.

I.A. ЛІТВІНОЎСКИ

ВЫЗВАЛЕННЕ БЕЛАРУСІ АД НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ

Освещены боевые действия Красной Армии и партизан по изгнанию немецко-фашистских захватчиков с территории Беларуси осенью 1943 и летом 1944 года. Проанализированы первые мероприятия по восстановлению народного хозяйства республики.

The article describes the operations of the Red Army and partisans in banishing fascist aggressors from the territory of Belarus in autumn 1943 and in summer of 1944. The first actions on restoration of the national economy are shown.

Яркай старонкай гісторыі Вялікай Айчыннай вайны савецкага народа з'явілася вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкага рабства. Беларускі народ узяўся на свяшчэнную барацьбу супраць акупантаў і тры доўгія гады самааддана змагаўся за сваю свабоду. На акупіраванай тэрыторыі нямецка-фашысцкія захопнікі сустрэлі арганізаваны адпор ужо ў першыя месяцы вайны. У дакуменце стаўкі вярхоўнага камандавання гітлераўскага вермахта, датаваным 16 верасня 1941 г., гаварылася: «З самага пачатку ваеннай кампаніі супраць Савецкай Расіі ва ўсіх акупіраваных Германіяй абласцях узнікаў камуністычны паўстанцкі рух. Гэты рух носіць розны характар, пачынаючы з прапагандысцкіх выступленняў і замахаў на асобных ваеннаслужачых нямецкай арміі і канчаючы адкрытымі мяцяжамі і арганізаванай партызанскай вайной»¹. (Тут і далей пераклад аўтара. – *І. Л.*)

Арганізатарам барацьбы беларускага народа з'явілася Камуністычная партыя Беларусі. Беларускія камуністы правялі на акупіраванай тэрыторыі велізарную па сваіх маштабах і значэнню арганізацыйна-палітычную работу, у выніку